

KFIR Klagenemnda for
industrielle rettigheter

Årsrapport 2016

Innholdsfortegnelse

Del I. Leders beretning.....	3
Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	4
Omtale av organisasjonen	4
Presentasjon av utvalgte hovedtall	5
Del III Årets aktiviteter og resultater	6
Måloppnåelse	6
Hovedmål 1.....	6
Hovedmål 2.....	7
Rettsaker.....	9
Måling av brukereffekter.....	9
Analyse av resultat og ressursbruk.....	10
Klagenemndas oppsummering	10
Del IV Styring og kontroll i virksomheten	11
Klagenemndas overordnede vurdering av styring og kontroll av virksomheten	11
Del V Vurdering av framtidutsikter	11
Del VI Årsregnskap.....	12
Ledelseskommentar	12
Prinsippnote	12
Bevilgningsrapportering	13
Artskontorrapporteringen	13

Del I. Leders beretning

Klagenemnda (KFIR) har siden etableringen 1. april 2013 nådd målet om å etablere seg som et effektivt klageorgan for industrielle rettigheter. Klagenemnda er godt fornøyd med samlet måloppnåelse for 2016, som viser en balanse mellom antall nye og ferdigbehandlede klager.

Saksbehandlingstiden er stadig blitt redusert og flere aktører velger å benytte seg av KFIR som klageorgan. Vi ser en svak økning i antall administrative overprøvinger, et rettsmiddel som har til hensikt å være et enklere, raskere og forutsetningsvis billigere alternativ til domstolsbehandling. Videre opplever vi fremdeles en økning i antall saker som fremmes for behandling, og for 2016 er det spesielt økning i patentsaker.

Klagenemnda har befestet seg som et uavhengig klageorgan, og har tillit og legitimitet fra aktørene i bransjen. Årsaken til økning i antall saker som fremmes til behandling, synes å ligge i kombinasjonen av disse faktorer og det faktum at det innenfor industrielle rettigheter generelt er en økning i antall søknader¹.

I 2016 har landets øverste domstol behandlet 2 saker innen vårt fagområde. Disse omtales nærmere i del III Årets aktiviteter. KFIR bidrar gjennom partsrepresentasjon i saker for domstolen til større klarhet om rettstilstanden på området.

I likhet med større offentlige etater, skal KFIR kunne dokumentere effektive og brukervennlige tjenester for brukere og samfunn gjennom brukerundersøkelser. Høsten 2016 ble det gjennomført en spørreundersøkelse distribuert til brukere av nemnda, og selv om deltakelsen var relativt lav, var det signifikante funn som bekrefter stor tilfredshet med nemndas samlede tjenester.

KFIR har i 2016 også hatt fokus på å oppgradere IKT systemer, og høsten 2016 ble saksbehandlingssystemet løftet fra databaseteknologi til skyløsning, noe som gir oss stabil og effektiv drift på plattformer som til enhver tid er oppgradert. Det har medført endringer i en del arbeidsprosesser som også innebærer forenklinger for ansatte, eksterne utvalgsmedlemmer og brukerne.

Det er for meg som leder av Klagenemnda for industrielle rettigheter en glede å kunne konstatere at KFIRs faste personale og eksterne utvalgsmedlemmer på en særdeles god og samvittighetsfull måte har bidratt til at avvikling av klagesaker har vært meget effektiv. De krav som følger av loven, og de forutsetninger departementet har lagt til grunn i tildelingsbrevet for 2016, anses oppfylt.

Oslo, 28. februar 2017

Lill Anita Grimstad

Leder

---

¹ Patentstyret rapporterer en vekst

Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

KFIR er et uavhengig, domstollignende organ som ligger under Nærings- og fiskeridepartementet, og som etter klage overprøver Patentstyrets avgjørelser innenfor patent-, varemerke- og designrettigheter, samt avgjørelser i forhold til foretaksnavn, edelmetaloven og forskrift om registrering av ansvarsmerker. I tillegg behandler og avgjør KFIR klager over enkelte av de avgjørelsene Plantesortnemnda treffer i medhold av lov om planteforedlerrett.

KFIR skal bidra til økt rettssikkerhet ved uavhengig klagebehandling av Patentstyrets avgjørelser. Klagere skal oppleve klagesaksbehandlingen som effektiv, pålitelig og brukervennlig og av høy juridisk standard. KFIR skal også bidra til større klarhet om rettstilstanden på området overfor brukere og andre interesserte.

KFIR er også part i saker for domstolene hvor nemndas avgjørelse bringes inn for rettslig overprøving. Vi saksforbereder og utreder de faktiske og rettslige sidene av sakene som bringes inn for domstolene i nær dialog med Regjeringsadvokaten.

Omtale av organisasjonen

KFIR ledes av Lill Anita Grimstad, og består av 6 heltidsansatte i tillegg til 25 nemndsmedlemmer i bistilling. KFIR har et tilbud til studenter ved juridisk fakultet, og tilbyr 20% stilling som trainee.

Leder og nestleder opptrer som førstvoterende i all saksavvikling. De øvrige nemndsmedlemmene omfatter juridisk og teknisk kompetanse, sistnevnte innen hovedområdene kjemi, elektroteknikk, bygningsteknikk og maskinteknikk. Utvalget i den enkelte sak består av 3 voterende medlemmer, i særskilte tilfeller 5.

KFIR sitt sekretariat består av en administrativ enhet og en utrederenheter.

Den administrative enheten forestår innledende saksbehandling i klagesakene og har arkivansvar. Ved avslutning av sakene oversendes avgjørelsene til andre instanser som har registeransvar og avgjørelsene publiseres i Lovdata, Darts-IP og Universitetsforlaget som publiserer på kommentarutgaver.no. I tillegg sørger administrasjonen for å ivareta øvrige kontorfunksjoner og har et løpende ansvar for oppdatering av www.kfir.no. KFIR er fullservicekunde hos DFØ og administrasjonen forestår i samarbeid med DFØ alle regnskap- og lønnsfunksjoner. Administrasjonen rapporterer til Klagenemndas leder.

Utrederenheten skal sørge for at sakene som er klare til å bli behandlet i utvalg, får oppnevnt nemndsmedlemmer (fra sak til sak) slik at voteringsarbeidet igangsettes og fremdrift følges opp innenfor gitte interne saksbehandlingsfrister. Utrederne deltar under behandling av sakene og skriver utkast til avgjørelser på vegne av de voterende nemndsmedlemmene. Utrederenheten rapporterer til Klagenemndas leder.

Det var ingen endringer i fast personale i 2016, men kapasiteten var noe lavere som følge av ulønnet permisjon hos en utreder. Oppnevningsperioden for de aller fleste utvalgsmedlemmer utløp 31. mars 2016, og som følge av dette ble det utlyst både tekniske og juridiske bistillinger. Som leder for KFIR er jeg meget fornøyd med de mange svært kvalifiserte søkere til stillingene, og etter vår innstilling oppnevnte departementet utvalgsmedlemmer med funksjonstid på 3 år med virkning fra 1. april 2016.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

KFIR opplever at økningen i antall klagesaker fra etableringen av etaten nå synes å ha stabilisert seg. I 2016 innkam 131 klagesaker og tilsvarende tall fra 2014 og 2015 er henholdsvis 128 og 146 klagesaker. Det er varemerkesaker som er klart dominerende i antall. Patentsaker har imidlertid økt betydelig i 2016, og det innkam 30 saker mot 19 saker i 2015 og 18 saker i 2014.

For å vise et bilde over utviklingen tas historiske tall med. Tallene for 2010 til og med 2012 er statistikk fra Patentstyrets Annen avdeling. Tallene for 2013 er sammenlagte tall fra Patentstyrets Annen avdeling (01.01.13 - 31.03.2013) og KFIR (01.04.2013 - 31.12.2013).

Nye saker:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Patent	10	11	6	19	18	19	30
Varemerke	46	93	48	97	104	123	100
Design	1	0	0	0	4	0	0
Foretaksnavn	11	4	6	4	2	3	1
SPC	0	0	1	0	0	0	0
Plantesort	0	0	0	0	0	1	0
Sum	86	132	69	120	128	146	131

Antall avviklede saker fremgår av tabellen nedenfor.

Tallene for 2010 til og med 2012 er statistikk fra Patentstyrets Annen avdeling. Tallene for 2013 er sammenlagte tall fra Patentstyrets Annen avdeling (01.01.13 - 31.03.2013) og KFIR (01.04.2013 - 31.12.2013).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Patent	14	13	13	11	22	14	24
Varemerke	53	57	62	86	134	155	103
Design	0	0	1	0	0	4	0
Foretaksnavn	3	13	5	8	2	3	0
Plantesort	0	0	1	0	0	1	0
Sum	84	93	113	105	158	177	127

Forholdet mellom nye og avviklede saker i 2016 er:

Pr. 31.12.2016	Nye saker	Avviklede saker
Patent	30	24
Varemerke	100	103
Design	0	0
Foretaksnavn	1	0

Del III Årets aktiviteter og resultater

Måloppnåelse

Nærings- og fiskeridepartementet utarbeider årlige tildelingsbrev som legger føringer for KFIR sitt arbeid. I tildelingsbrevet av 6. januar 2016, ref. Prop. 1 S (2016-2017) har Nærings- og fiskeridepartementet fastsatt følgende hovedmål for KFIR:

«Å tilby rask og brukervennlig behandling av høy kvalitet av klager på Patentstyrets avgjørelser»

Delmålene angis slik:

«1. Klagenemnda skal bidra til økt rettssikkerhet innenfor industrielle rettigheter»

«2. Klagenemnda skal være en anerkjent instans innenfor industrielle rettigheter»

Nedenfor vil vi redegjøre for resultater og måloppnåelse med utgangspunkt i hovedmål og delmål.

Hovedmål 1

Et hovedformål er at KFIR skal bidra til økt rettssikkerhet innen industrielle rettigheter gjennom god, effektiv og brukervennlig behandling av klager på vedtak fattet av Patentstyret.

Styringsparametere er:

- at KFIR har balanse mellom antall nye og antall ferdigbehandlede klager
  - Klagenemnda har balanse ved 131 nye saker og 127 avviklede saker
- at KFIR har behandlet den enkelte klagesaken effektivt
  - Saksbehandlingstiden er redusert
- at KFIR skal ha god kvalitet på behandlingen av klagesaker
  - Etter partenes ønske gjennomføres muntlige forhandlinger
  - Få avgjørelser fra KFIR bringes videre til domstolene for overprøving

Resultatindikatorer er:

- Bruk av muntlige forhandlinger, i antall og som andel av behandlede saker
  - Det har vært avholdt en muntlig forhandling i patentsak i 2016 etter begjæring fra partene.
- Gjennomsnittlig behandlingstid for ulike typer saker
  - Klagesakene som er til behandling i Klagenemnda varierer med hensyn til kompleksiteten, et forhold som direkte påvirker saksbehandlingstiden.
  - Klagesaker med kun 1 part (avslagssaker fra Patentstyret) registreres samme dag som de oversendes fra Patentstyret og kan i praksis tas opp til avgjørelse fra det tidspunkt klagesaken er registrert. Imidlertid er det slik at klager ofte viser til at det vil bli ettersendt ytterligere dokumentbeviser, slik at saken ligger i KFIR i påvente av å bli tilstrekkelig opplyst fra klager selv.

- Avslag i patentsaker varierer etter vanskelighetsgrad, og klager supplerer gjerne klagesaken med subsidiære kravsett mens klagen er under behandling, noe som forsinker saks-avviklingen regnet fra innkomstdato ytterligere.
  - Avslag i varemerkesaker behandles i gjennomsnitt innenfor 3-4 måneder fra mottak av klagers siste brev.
  - Klagesaker med flere parter (innsigelsessaker og administrativ overprøving) registreres innkommet samme dag som de oversendes fra Patentstyret og Klagenemnda tilskriver partene samme dag med angivelse av frister for den videre skriftveksling. Klagenemnda konstaterer at partene benytter seg i ulik grad av de frister som gis, og skriftvekslingen mellom partene avsluttes ulikt fra sak til sak.
  - Klagesaker over innsigelse i patent er å anse som de komplekse sakene hvor partene benytter sine frister og det er i noen saker nødvendig å søke om ytterligere fristforlengelse. Den innledende saksbehandlingen tar minimum 3 måneder før saken kan bli tatt opp til behandling. Saksbehandlingstiden varierer ut fra sakens kompleksitet, men et anslag er at sakene i gjennomsnitt er ferdigbehandlet innen 10-12 måneder fra klagen er registrert innkommet hos Klagenemnda.
  - Klagesaker over innsigelse i varemerke tas også opp til behandling etter at partene har foretatt en skriftveksling, som minimum tar 3 måneder. Saksbehandlingstiden varierer mellom 4-6 måneder.
  - Klagesaker vedrørende administrativ overprøving anses å være saker som skal prioriteres og disse tas fortløpende opp til behandling når skriftvekslingen mellom partene er avsluttet.
- Endring i antall restanser
    - Vi har avviklet flere varemerkesaker enn nye varemerkesaker.
    - Vi har avviklet noen færre patentsaker enn nye saker.
  - Antall, andel og kort kvalitativ vurdering av saker som går videre til domstolen
    - Pr. 31.12.2016 er det 6 saker under behandling ved norske domstoler (Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett) som gjelder domstolsprøving av Klagenemndas avgjørelser. Dette gjelder 4 patentsaker og 2 varemerkesaker.
    - Klagenemnda har mottatt 5 søksmål mot avgjørelser fattet av Klagenemnda i 2016.
    - Av det antall saker som er avviklet i Klagenemnda i 2016, er 2 % av varemerkesakene og 12,5 % av patentsakene brakt videre for overprøving av Oslo tingrett.

Hovedmål 2

Et annet hovedmål er at KFIR skal være en anerkjent instans innenfor industrielle rettigheter.

Styringsparametere er:

- at KFIR følger utviklingsfronten innen sitt fagfelt nasjonalt og internasjonalt

- KFIR samarbeider med søsterorganisasjonene EPO BoA og EUIPO BoA og andre nasjonale og internasjonale organisasjoner innen fagfeltet
- Faste møter med fagavdelingene i Patentstyret
- at KFIR har et helhetlig opplegg som sikrer faglig kvalitet
  - Både ansatte og utvalgsmedlemmer tilbys faglige oppdateringer
  - Nyhetsbrev som faglig kompetansebygging
  - Kontaktmøter med brukerkretser
- at KFIR bidrar til kompetansespredning på feltet
  - Foredragsvirksomhet innen fagfeltet

Resultatindikatorer er:

- Arbeid i relevante fora nasjonalt og internasjonalt
  - KFIR jobber målrettet for å være en del av nasjonale og internasjonale fora. Deltakelse gir oss tilgang til «beste praksis» på mange områder, og mulighet til å påvirke og følge rettsutviklingen ved meningsutveksling særlig i internasjonale fora.
  - Leder og nestleder har fått innpass i et nettverk for varemerkedommere fra hele Europa, og dette er særlig verdifullt for meningsutvekslingen. Nettverket har møte en gang i året og i 2016 var dette lagt til Luxembourg hvor vi hadde møte med dommere i the European Court of Justice, ECJ.
  - I varemerkesammenheng har vi også en god stilling innenfor den internasjonale varemerkeorganisasjonen, INTA. KFIR deltok på INTA sitt årlige møte i mai.
  - Leder og nestleder deltok videre på IP Executive Week i München i juni. Dette var et fellesmøte over en uke med EPO og EUIPO.
- Tiltak for opplæring og faglig kompetansbygging hos ansatte og eksterne utvalgsmedlemmer
  - Det jobbes kontinuerlig med å få til egnete møtepunkter for utvalgsmedlemmene. De har blant annet stående tilbud om deltakelse på frokostmøter i regi av Patentstyret.
  - I mars hadde vi en workshop for utvalgsmedlemmene med en representant fra EPO. Dette ga et svært godt faglig utbytte faglig.
  - Utvalgssamling for de juridiske utvalgsmedlemmene ble avholdt i april og etter planen skulle det vært avholdt en i november/desember. Neste møte vil bli avholdt i juni 2017.
- Faglig arbeid i relevante brukerkretser
  - I mars har vi avholdt kontaktmøte med bransjen.

- I tillegg har vi holdt innlegg på en rekke frokostmøter i regi av Patentstyret.
- Vi har avholdt manuduksjon for jusstudentene på universitetet i Oslo innen varemerkerett som ble avholdt i april med imponerende interesse og oppmøte blant studentene.
- KFIR har som målsetning å være synlige i alle relevante nasjonale fora.

Rettsaker

KFIR hadde sine første to rettsaker til behandling i Høyesterett i 2016. Øvrige rettsaker for underinstanser omtales ikke.

I Høyesteretts dom av 1. november 2016 kom Høyesterett til at KFIR sitt vedtak var gyldig. Klagenemnda for industrielle rettigheter nektet "Route 66" registrert som varemerke for enkelte varer og tjenester knyttet til reiseliv. Høyesterett kom til at "Route 66" av en norsk gjennomsnittsforbruker vil oppfattes som et geografisk sted. Det gjelder selv om veien har mistet sin offisielle status og ikke kan kjøres som en sammenhengende veistrekning. Den norske forbrukeren vil oppfatte merket "Route 66" som en beskrivelse av egenskaper ved de varer og tjenester som nektelsen gjelder. Vilkårene for nektelse etter varemerkeloven § 14 andre ledd bokstav a var da oppfylt. Avgjørelsen avklarer spørsmål knyttet til bruk av stedsbetegnelser som varemerke.

Høyesteretts dom av 22. september 2016 er i utgangspunktet en anke over et vedtak fattet av Patentstyrets Annen avdeling. Saken ble overtatt av KFIR som følge av overgangsreglene ved opprettelsen av KFIR. KFIR vant frem i to instanser før Høyesterett kom til et annet resultat. Annen avdeling sitt vedtak ble kjent ugyldig. Høyesterett kom til at registrering av foretaksnavnet Pangea Property Partners AS ikke krenket det tidligere registrerte foretaksnavnet Pangea AS etter foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4. Pangea Property Partners AS tilbød tjenester innenfor megling og corporate finance i markedet for næringseiendom, mens Pangea AS tilbød kredittkorttjenester i markedet for forbrukerkreditt. Kravet til bransjelikhet, som er et nødvendig vilkår for at det skal foreligge forvekslingsfare, ble etter en konkret vurdering ikke ansett oppfylt.

Måling av brukereffekter

Som et ledd i å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen skal KFIR kartlegge hvordan brukerne opplever etaten.

KFIR har gjennomført kontakt/dialogmøter med bransjekontorene, og det gis inntrykk for at det er stor tilfredsbet med arbeidet KFIR gjør. I tillegg har KFIR gjennomført en brukerundersøkelse. 93,8 % av respondentene kommer fra patentbyråer og 6,2 % fra advokatkontorer.

- 93,8 % av respondentene svarer at de er tilfreds/svært tilfreds med brukervennligheten og at det er enkelt å komme i kontakt med KFIR (via epost eller telefon). De øvrige er nøytrale.
- 87,6% er tilfreds/svært tilfreds med nettsidene og mener disse gir god informasjon om klageprosessen. De øvrige er nøytrale.
- 75,1 % opplyser at de enkelt finner frem til avgjørelsene fra KFIR, mens 6,3 % er lite tilfreds. De øvrige er nøytrale.
- 66,6 % er tilfreds/svært tilfreds med saksbehandlingstidene. De øvrige er nøytrale og ingen opplyser å være lite tilfreds. Tilsvarende tall fremkommer ved spørsmål om saken følges godt opp i klageprosessen.
- 81,3 % er tilfreds/svært tilfreds med at avgjørelsene holder en høy faglig kvalitet. 6,3 % opplyser å være lite tilfreds, mens de øvrige er nøytrale. Tilsvarende tall fremkommer ved spørsmål om de mener KFIR begrunner sine avgjørelser på en god måte.

- 78,5 % er tilfreds/svært tilfreds når det stilles spørsmål ved om KFIR følger rettsutviklingen internasjonalt. De øvrige er nøytrale.
- 68,8 % er oppgir å være tilfreds/svært tilfreds med KFIR sin utvalgssammensetning. 12,5 % er lite tilfreds mens 18,8 % er nøytrale.
- 75,1 % anser at KFIR er et godt alternativ til domstolsbehandling og de øvrige 24,9 % er nøytrale.
- 61,6 % mener KFIR i tilstrekkelig grad benytter muntlige høringer ved avgjørelse av klagesaker og de øvrige er nøytrale. Utdypende kommentarer er at det bør gjennomføres mer, at dersom kunden ikke vil bruke muntlige forhandlinger så må dette respekteres, at det bare skal avholdes dersom partene ber om det pga at det er kostbart.
- På spørsmål om hvilke digitale løsninger som er foretrukket ved elektronisk kommunikasjon var det ingen som ønsket felleskomponentene som digital postkasse. 73,3% foretrekker Altinn og 60 % foretrekker usikret e-post.

KFIR har på bakgrunn av tilbakemeldingene satt i gang tiltak med nye nettsider som ble lansert 1. januar 2017. Det er også planlagt nyhetsbrev som gjøres tilgjengelig for alle som ønsker det. Som følge av at ingen av brukerne ønsker å benytte felleskomponenten elektronisk postkasse, stoppet KFIR en planlagt integrasjon for denne kommunikasjonsformen.

Tilbakemeldingene anses som generelt sett svært gode når det gjelder å innfri kravene til en effektiv og brukervennlig klagenemnd. Slik vi vurderer tilbakemeldingene samlet og konkret hva gjelder kvalitet, så anser vi at brukerundersøkelsen stadfester at KFIR holder høy juridisk standard.

Analyse av resultat og ressursbruk

Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2016:

Klageorgan for industrielle rettigheter	2016
Antall årsverk	5,8
Samlet tildeling	7 553 000
Driftsutgifter	6 691 690
Utnyttelsesgrad	88,6 %
Lønnsandel driftsutgifter	4 888 677
Lønnsutgifter pr årsverk*	623 330

De samlede lønnsutgifter til KFIR inkludert utvalgsmedlemmer i bistilling, utgjør 64,7 % av driftsutgiftene. 15 % av de totale lønnsutgiftene går til honorarer til utvalgsmedlemmene.

*Tallet er beregnet ut fra lønnsutgifter for fast ansatte for 2016. En rådgiver har vært i ulønnet permisjon i 6 måneder, og lønnsutgiftene pr årsverk er derfor blitt lavere enn 2015.

Klagenemndas oppsummering

- Klagenemnda mener ressursbruken har vært effektiv i 2016
- Klagenemnda er godt fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2016
- Klagenemnda vurderer det slik at årets samlede leveranser er levert i forhold til oppdrag i tildelingsbrevet for 2016

Del IV Styring og kontroll i virksomheten

Klagenemndas overordnede vurdering av styring og kontroll av virksomheten

Klagenemnda benytter mål- og resultatstyring som styringsprinsipp. Klagenemndas måloppnåelse er meget god for 2016.

Risikovurderingen viser at det er et lavt risikobilde for Klagenemndas virksomhet og samfunnsoppdrag, og at risikobildet for ikke å oppnå de fastsatte mål og resultater er av personellmessig karakter.

Klagenemnda har få ansatte og er sårbar for at ansatte blir fraværende fra arbeidet. Det kreves faglig spesialistkompetanse i samtlige stillinger for at Klagenemndas samlede mål skal kunne opprettholdes, og disse er ikke lett å erstatte på kort sikt ved fravær/fratredelse.

Klagenemnda har gjennom stillingsinstrukser tydelig avklarte roller og ansvar for virksomheten.

Arbeidsmiljøet anses som godt og er basert på åpenhet og tillit. Det har ikke vært utskiftninger i 2016. Klagenemnda anses som et attraktivt sted å arbeide. Sykefraværet er meget lavt.

Klagenemnda kan bekrefte at virksomheten opptrer i samsvar med de lover og regler som er gjeldende for virksomheten.

Klagenemnda har systemer, rutinebeskrivelser og prosessbeskrivelser for sine oppgaver og gjøremål og disse fungerer godt, og viser at Klagenemnda

- Evner å oppnå fastsatte mål i tråd med samfunnsoppdraget
- Oppfyller de overordnede krav om effektiv ressursbruk
- Sentrale risikoer er innenfor akseptabelt nivå
- Rapportering om resultat- og regnskapsinformasjonen er etter Klagenemndas syn relevant og pålitelig

Klagenemnda er fullservicekunde hos DFØ på lønns- og regnskapstjenester og har etablert effektiv internkontroll i oppfølgingen av gjeldende statlig økonomiregelverk.

Regnskapsrapporteringen tilfredsstillende per i dag krav til korrekthet og baserer seg på kontantprinsippet. Det har ikke vært revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.

Del V Vurdering av framtidsutsikter

Klagenemndas evne til å oppfylle fastsatte mål og levere forventede resultater på lengre sikt, anses som overveiende god. Til tross for potensielle kapasitetsproblemer på kort sikt, kan vi ikke se øvrige forhold som vil kunne hindre eller begrense Klagenemndas evne til å løse sitt samfunnsoppdrag på en tilfredsstillende måte.

Del VI Årsregnskap

Ledelseskommentar

KFIR er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Etaten er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Klagenemndas inntekter er mindre enn inntektsbevilgningen. Dette skyldes et lavere antall klager innkommet til behandling.

Inntektene faktureres fra Patentstyret ved mottak av klage, etter en avgitt belastningsfullmakt til Patentstyret for å innkreve klagegebyret mot føring på Klagenemndas inntektskonto.

Klagenemndas utgifter viser en mindre utgift enn budsjettert på kr 861 310. Dette skyldes flere forhold, blant annet lavere lønnskostnader som følge av at en rådgiver har hatt 6 måneders ulønnet permisjon, noen utgifter forbundet med flytting i nye lokaler bortfalt og at vi har hatt lavere utgifter til teknisk sakkyndig bistand i forbindelse med rettssaker.

Jeg bekrefter med dette at Klagenemndas årsregnskap er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra NFD. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Klagenemnda og revisjonsberetningen offentliggjøres på våre hjemmesider når den er tilgjengelig. Revisjonsordningen er kostnadsfri. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Klagenemndas disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Oslo, 28. februar 2016

Lill A. Grimstad

Prinsippnote

Årsregnskap for Klagenemnda for industrielle rettigheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av henholdsvis bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Avgitt belastningsfullmakt til Patentstyret for innkreving av klagegebyrer er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindreutgift
0936	Driftsutgifter	01		A 01	7 553 000	6 523 712	861 310
1633	Nettoordning for nva i staten	01			0	167 978	
<i>Sum utgiftgjort</i>					7 553 000	6 691 690	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt (-)
5309	Tilfeldige inntekter	29			0	7 620	
5700	Arbeidsgiveravgift	72			0	597 712	
<i>Sum inntektgjort</i>					0	605 332	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						6 086 358	
Kapitalkontoer							
60093701	Norges Bank KK/innbetalinger					64 792	
60093702	Norges Bank KK/utbetalinger					-6 135 365	
709442	Endring i mellomværende med statskassen					-15 585	
<i>Sum rapporter</i>							
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					25.12.2016	31.12.2015	Endring
709442	Mellomværende med statskassen				-275 863	-260 278	-15 585

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
936	305 000	7 098 000	7 553 000
		150 000	
3 936		700 000	700 000*

*Patentstyret har fått belastningsfullmakt for innkreving av gebyrer

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overført beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Mengde/Ø/andre utgift	Beløpsdel av ansl. for avgitte belastningsfullmakter (-)	Mengde/Ø/andre utgift/merutgift eller avgitte belastningsfullmakter	Maksimalt beløp / beløpsgrense (-) der virksomheten har fullmakt	Ordreponering for post 01 (0-01 eller 01 post) (0/2) Da ansl. for beregning	Beløpsgrense (-)	Sum grense for overføring	Maks. overført beløp *	Mulig overført beløp basert på virksomheten
7 936		861 310	01 431					7 248 000	0	861 310

*Maksimalt beløp som kan overføres er 3% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, utsett post 24 eller som av de 3100 til årlig beregning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig budsjett i R 2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte

Oppstilling av artskontorrapporter for årsregnskapet 2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	0	0
Andre inntekter	1	0	0
<i>Sum inntekter fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	4 888 677	4 511 950
Andre utbetalinger til drift	3	1 564 247	1 109 340
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		6 452 924	5 621 291
Netto rapporterte driftsutgifter		6 452 924	5 621 291
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	69 029	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	1 759	439
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		70 788	439
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		70 788	439
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivs forsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		7 620	6 114
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		597 712	561 244
Netto foringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-167 978	-104 360
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		437 354	462 999
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		6 086 358	5 158 731

Oversikt over mellomværende med statskassen **

	2016	2015
Elendeler og gjeld		
Fordringer	0	0
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-275 863	-260 278
Skyldige offentlige avgifter	0	0
Annen gjeld	0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-275 863

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinntekter</i>		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
<i>Andre inntekter</i>		
Sum andre inntekter	0	0
Sum innbetalinger fra drift	0	0

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	3 615 313	3 252 521
Arbeidsgiveravgift	597 712	561 244
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenges og andre refusjoner (-)	-56 106	-56 823
Andre ytelser	731 758	755 008
Sum utbetalinger til lønn	4 888 677	4 511 950
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	6	6

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	712 531	474 677
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	65 293	26 990
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstyrsanskaffelser	80 429	84 204
Leie av maskiner, inventar og lignende	0	0
Kjøp av fremmede tjenester	413 580	278 563
Reiser og diett	55 416	30 786
Øvrige driftsutgifter	236 998	214 120
Sum andre utbetalinger til drift	1 564 247	1 109 340

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	1 759	439
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	1 759	439

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Innmaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tonter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	69 029	0
Sum utbetaling til investeringer	69 029	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

DeIA Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2016 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Ordreremidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-203 372	0	-203 372
Skyldig skattebeløp	-275 863	-275 863	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-479 235	-275 863	-203 372
Sum	-479 235	-275 863	-203 372